

OPREDELITEV POVEZANOSTI OSEB PO 13. ČLENU ZDDPO-1 IN OBRESTI MED POVEZANIMI OSEBAMI

Pojasnilo DURS, št. 061-51/2006, 28. 3. 2006

V nadaljevanju dajemo pojasnilo o opredelitvi povezanih oseb po 13. členu Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-1 (Uradni list RS, št. 17/05 – UPB1 in 108/05), ki je usklajeno z Ministrstvom za finance in s pojasnilom DURS v zvezi z vpisovanjem obresti v Obračun davka od dohodkov pravnih oseb za obdobje (v nadaljevanju: Obračun).

Po prvem odstavku 13. člena ZDDPO-1 se pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov za posle med zavezancema rezidentoma, ki sta povezani osebi, davčna osnova ne poveča oziroma zmanjša, če je zmanjšanje oziroma povečanje davčne osnove pri enem zavezancu enako povečanju oziroma zmanjšanju davčne osnove pri drugem zavezancu glede na posel med njima in takšno ugotavljanje prihodkov in odhodkov ne povzroči znižanja celotnega davčnega učinka. Za povezani osebi veljata:

- rezidenta, če sta neposredno ali posredno povezana v kapitalu, upravljanju ali nadzoru in eden vpliva ali ima možnost vpliva na sprejemanje odločitev drugega ali
- če med rezidentom in drugo osebo obstajajo druga razmerja, ki se razlikujejo od razmerij med nepovezanimi osebami, zlasti je to razmerje z osebo, ki ima ugodnejši davčni položaj, in bi se posli opravili pod drugačnimi pogoji, če ugodnejšega davčnega položaja ne bi bilo.

Po tretjem odstavku 13. člena ZDDPO-1 za povezani osebi iz drugega odstavka tega člena veljata zlasti osebi, ki sta:

- povezani v kapitalu, upravljanju ali nadzoru tako, da ima ena oseba neposredno ali posredno v lasti najmanj 25 odstotkov deležev ali delnic ali glasovalnih pravic v drugi osebi ali
- sta poslovno povezani ali
- če sodelujejo v nadzornih telesih ali upravljanju iste osebe ali njihovi družinski člani.

Za osebe iz drugega odstavka 13. člena ZDDPO-1, ki imajo ugodnejši davčni položaj, so navedene situacije, ko te osebe zlasti veljajo za osebe z ugodnejšim davčnim položajem:

- oseba, ki je oproščena plačevanja davka po ZDDPO-1 (po 9. členu ZDDPO-1 so oproščeni davka zavezanci, ki so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti in izpolnjujejo predpisane pogoje; mednje sodijo: zavodi, društva, ustanove, verske skupnosti, politične stranke, zbornice, reprezentativni sindikati);
- oseba, ki plačuje davek po stopnji, nižji od stopnje iz 53. člena ZDDPO-1 (25 odstotkov);
- oseba, ki izkazuje davčno izgubo.

Iz navedenega izhaja, da so tu z zgledi našteje situacije, ko so to osebe z ugodnejšim davčnim položajem, saj je v zakonski dikciji uporabljena besedica zlasti, to pa pomeni, da lahko obstojajo še druge situacije, ki privedejo do ugodnejšega davčnega položaja.

Iz zakonske dikcije 13. člena ZDDPO-1 prav tako izhaja, da – ob izpolnjevanju predpisanih pogojev – veljajo za povezane osebe tudi rezidenti in druge osebe, med katere sodijo tudi fizične osebe oziroma osebe, ki opravljajo dejavnost (s. p. p., pavšalisti idr.).

Tako glede na posamezni primer velja ena oziroma ista transakcija med rezidentom po ZDDPO-1 in fizično osebo za transakcijo med povezanimi osebami po 13. členu ZDDPO-

1, pa tudi po 16. je to transakcija med fizično osebo ali katerokoli osebo, ki jo nadzira ali navadno nadzira zavezanec po ZDoh-1, saj v obeh primerih – seveda ob izpolnjevanju predpisanih pogojev v navedenih členih – govorimo o transakciji med povezanima osebama. S tem je zagotovljeno davčno nevtrarno obravnavanje transakcij, saj prihodki v vrednosti primerljivih tržnih cen pri eni povezani osebi pomenijo pri drugi povezani osebi v enaki vrednosti davčno priznane odhodke.

Obresti med povezanimi osebami po 15. členu ZDDPO-1 in izpolnjevanje davčnega obračuna

Po navedenem členu se ugotavljajo obresti med povezanimi osebami, ki so opredeljene v 12. in 13. členu ZDDPO-1. V skladu s pojasnilom v prejšnjem odstavku lahko veljajo za povezane osebe tudi rezidenti (pravne osebe) in fizične osebe oziroma osebe, ki opravljajo dejavnost - ob izpolnjevanju že navedenih pogojev iz 13. člena ZDDPO-1. Kadar davčni zavezanec prejema ali daje posojila povezanim osebam po 15. členu ZDDPO-1, mora v splošnem delu Obračuna obkrožiti oznako DA. Podatke o skupni vrednosti prejetih oziroma danih posojil v obdobju je treba vpisati v tabelo v Prilogi 14 Obračuna, pri tem pa je treba v stolpec firma povezane osebe vpisati naziv posojilodajalca oziroma posojilojemalca, ki je lahko tudi fizična oseba oziroma oseba, ki opravlja dejavnost; zanj se kot oznaka povezanosti označi tip D.